

מהי דמוקרטיה?

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

הנושא במבט כולל

- 1 **מהי דמוקרטיה?** — כלליות כל אזרחי המדינה רשאים לקחת חלק בבחירות. אפשרות זו כוללת את זכות הבחירה של כלל האזרחים וכן את זכות ההיבחרות. במדינות דמוקרטיות יש הגבלת גיל לשתי הזכויות הללו. לדוגמה: במדינת ישראל גיל הבחירה לכנסת הוא 18 וגיל ההיבחרות לתפקיד ציבורי הוא 21. 2 חשאיות לא ניתן לדעת עבור מי הצביע הבוחר. זאת על מנת למנוע הפעלת לחצים על הבוחר ולאפשר בחירה חופשית (חופש בטוי) 3 מחזוריות הבחירות חוזרות במרווחי זמן ידועים וסדירים הקבועים בחוק
- 2 **מהי דמוקרטיה? - המשך** — שוויוניות קולו של כל מצביע שווה למשנהו 2 התמודדות חופשית/הוגנת הבחירות מאפשרות תחרות הוגנת המבוססת על חירויות וזכויות פוליטיות (במיוחד חופש הביטוי וחופש ההתאגדות) 3 התנאי – הכלליות תנאי המחייב את המדינה הדמוקרטית להנגיש את הבחירות לכל בעלי זכות הבחירה במטרה לממש את זכותם הפוליטית אזרחית לבחור
- 3 **מהי דמוקרטיה? - המשך** — טענה אני בעד קביעת מועד חדש לבחירות המקומיות: 2 מושג כלליות בבחירות דמוקרטיות כלליות קובעת שכל האזרחים במדינה יכולים לקחת חלק בבחירות. לקיחת חלק בבחירות כוללת גם את הזכות לבחור וגם את הזכות להיבחר. במדינות דמוקרטיות יש הגבלות שונות על הכלליות ואחת מהן היא הגבלת גיל.
- 4 **מהי דמוקרטיה? - המשך** — מושג המבטא טענה הפוכה מחזוריות בבחירות דמוקרטיות תנאי המחזוריות קובע כי כל תקופה הקבועה בחוק יש לקיים את הבחירות. כך האזרחים יכולים לבטא את עמדתם לגבי המועמדים ומתקיימת הזכות לחופש הביטוי. בנוסף לכך, נציגי השלטון מחויבים לשרת את האזרחים כדי לשוב ולהיבחר. 2 חופשיות הבחירות מאפשרות תחרות הוגנת המבוססת על חירויות וזכויות פוליטיות (במיוחד חופש הביטוי וחופש ההתאגדות)
- 5 **מהי דמוקרטיה? - המשך** — הגדרת הדמוקרטיה דמוקרטיה היא שלטון העם: העם הוא מקור הסמכות, והשלטון נבחר על ידו בבחירות חופשיות. לצד שלטון הרוב, הדמוקרטיה שומרת על זכויות המיעוט ועל זכויות היסוד של הפרט. דמוקרטיה מודרנית היא דמוקרטיה ליברלית: שילוב של שלטון העם עם שלטון חוק, הפרדת רשויות וזכויות אדם. 2 עקרונות היסוד של הדמוקרטיה ריבונות העם: העם הוא מקור כוחו של השלטון. בחירות חופשיות: כלליות, שוויוניות, חשאיות, תקופתיות, ישירות ויחסיות. שלטון החוק: כולם, גם השלטון, כפופים לחוק.
- 6 **מהי דמוקרטיה? - המשך** — הפרדת רשויות וזכויות יסוד: חירויות מוגנות בחקיקה ובפסיקה. 2 מושגי מפתח לחזרה כלליות חשאיות מחזוריות שוויוניות התמודדות חופשית/הוגנת התנאי – הכלליות

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- הסבר תופעה או סיבות בעזרת החומר שלמדתם
- ביסוס הטענה בציטוט או התייחסות ישירה לקטע

- השוואה: דמיון והבדל בין מושגים או גישות
- נימוק עמדה באמצעות מושגים מקצועיים
- מושג המבטא טענה הפוכה
- עקרונות היסוד של הדמוקרטיה

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.